

A „Tisztálkodás elutasítása” videó összefoglalása

Szituáció:

Gerti asszony (86), aki otthon él, valamint Hannelore asszony, az őt ápoló gondozó. Gerti asszony gyakran rosszkedvű. Ebben a részben gyakran zavart. Gerti asszony lánya pontos tervet adott Hannelore asszonnak a személyi higiéniára vonatkozóan.

A videoklip tartalma:

Gerti asszony morcos arccal jön ki a hálósobából. Hannelore asszony megkérdezi, hogy jól aludt-e, Gerti asszony pedig azt feleli, hogy nem. Hannelore asszony azt mondja, hogy ma ismét elérkezett a hajmosás napja. Gerti asszony nem lelkesedik, de kéri a sampont. „Nem érzi még az illatát?” - kérdezi Hannelore asszony és hozza is. Gerti asszony azt is megkérdezi, hogy ez olyan sampon-e, ami nem csípi a szemét. Hannelore asszony megnyugtató: Jó illata van, és nem csípi a szemet. Majd tovább kérdegeti: ez a törölköző durva tapintású? Hannelore asszony már a kezében tartja - kellemesen puha és előre megmelegítette. És azt is megígéri, hogy a homlokára is tesz egy törölközőt, hogy biztosan ne kerüljön semmi a szemébe.

Elemzés:

Gerti asszony - ahogy általában - rosszul aludt. Hannelore asszony tudja, hogy többnyire elutasítja a tisztálkodást. Már **kinyitott egy jó illatú sampont**. Gerti asszony valószínűleg már megérezte az illatot, és kéri a sampont. Egy ilyen kellemes illat segíthet abban, hogy valaki pozitív hangulatba kerüljön. Gerti asszony rákérdez mindenre, ami zavarhatja őt: **Égetni fogja a szemét, durva tapintású a törölköző?** De Hannelore asszony jól felkészült: Megígéri, hogy a **homlokára tesz egy kendőt**, hogy ne menjen semmi a szemébe, és **előre felmelegített egy puha törölközőt**. Ezzel meggyőzte Gerti asszonyt. Mi más tehetett volna még? - Olvasson tovább

Reflexió:

A gyakorlatban gyakran fordul elő elutasítás - anélkül, hogy az érintettek rákérdeznének a részletekre. Gyakran nem is tudják, hogy miért nem tetszik nekik, egyszerűen csak elutasítják a tisztálkodást. Pedig az okok gyakran rossz tapasztalatokban rejlenek (**hideg** van a fürdőszobában, a hozzátartozók vagy a gondozók nem elég figyelmesek stb.), vagy akár abban, hogy már nem értik, mi történik (pl. **szituatív zavartság** - lásd még a demencia formáit; a tisztálkodás fogalma a deklaratív emlékezetben van, ezért gyakran már **nem értik** - lásd még: Memóriarendszerek; ha az agy homloklebenye sérült, akkor a higiénia hiánya miatti **szégyenérzet** sincs már jelen).

Gyakran egyszerűen nem sikerül motiválni valakit a mosakodási tevékenységek elvégzésére. Ezt is el kell fogadni - de azért néhány dolgot meg lehet próbálni:

Mit tehetünk MI annak érdekében, hogy az érintettek kényeztetve érezzék magukat? Esetleg feloszthatjuk a tisztálkodást **apró lépésekre?**

(Ma a karok és a lábak, holnap felsőtest, hagyjuk, hogy az intim területeken maguk végezzék a mosakodást - adjunk tanácsokat...); tartsuk tiszteletben a szégyenérzetet, ne vetköztessük le teljesen meztelenre az embereket, legyünk türelmesek, **soha ne gyakoroljunk nyomást** (különb. ellenállás vagy agresszió alakul ki; tegyünk rendet a fürdőszobában - a túl sok tárgy zavartságot okozhat; esetleg nyújtsuk oda a ruhadarabokat a megfelelő sorrendben - ha lehet, hagyjuk, hogy maguk vegyék fel őket; **egyszerűen fel- és levehető ruhák** (gumis derekú nadrág); ha a személyek maguk öltözködnek: „Nem kell, hogy tökéletesen passzoljon”; **ne erőltessük rá a MI SAJÁT higiéniai elképzeléseinket másokra!**

SMEI-koncepció:

Udo Baer fejlesztette ki az SMEI-koncepciót (Sensomotorische erlebniszentrierte Interaktion, magyarul: szenzomotoros, élményközpontú interakció); ez a belső hozzáállásról szól; úgy próbáljuk alakítani a mindennapokat, hogy azokat **jó élményként** érzékeljük.

5 alapelv: Az emberekkel **méltósággal** bánni; figyeljünk oda és használjuk fel a még meglévő **erőforrásokat**; hangolódjunk rá a világukra = **rezonancia**; tegyük lehetővé a **jó élményt**, valamint az **összes érzékszervvel** történő érzékelést.

Például étkezéskor: Szép terítő, ünnepi teríték, szép szalvéták, hívogató illatok, háttérzene, időnként különleges ételek;

Például a tisztálkodás esetében: Aromalámpa a fürdőszobában, biztosítson meleget, előmelegített törölköző, gyakrabban friss, puha törölköző, kedvenc szappan, sampon, tusfürdő, relaxáló zene stb., sugározzon nyugalmat, nyújtson biztonságot, hangsúlyozza az élvezetet, krémezze be az arcát és a testét, hangsúlyozza, hogy milyen kellemesen érzi magát ilyenkor az ember, dicsérje a jó megjelenést...

Legyen óvatos, ha női gondozó férfit ápol: Félreértelmezhető (szituatív zavar); akkor is előfordulhat, ha férfi gondozó nőt ápol (ritkábban)

Tanulságok:

Ne erőltesse rá másokra a saját higiéniai elképzelését; tartsa tiszteletben: Mit akar a gondozott, és mit nem? Ne alkalmazzon nyomást vagy erőszakot! Támogassa az önállóságot, használja a procedurális memóriát: Kezdetben segítsen a mozdulatban, azután gyakran magától megy (pl. fogmosás); magyarázza el a tisztálkodási lépéseket (rövid, egyszerű mondatokkal), esetleg mutassa meg, hogy mit kellene csinálni. Tisztelje a méltóságot, legyen kreatív, teremtsen az érzékszervekre ható élményeket.

Továbbvezető anyagok:

Lásd még a „Memóriarendszerek” című videónkat (deklaratív, procedurális memória)

Lásd még a „Demencia formái” című videónkat